

Dosarul nr. 2ra-441/23
2-21050841-01-2ra-21032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A.Ojoga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A.Malîi, V.Cotorobai, A.Braga)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Dimitrov împotriva Mariei Mutu privind încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Mariei Mutu și modificată hotărârea din 27 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în partea cuantumului prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

La 06 aprilie 2021, Alexei Dimitrov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Mutu cu privire la încasarea prejudiciului moral (f. d. 3-8).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la 15 august 2019, aflându-se în mun. Chișinău, str.Tighina 57, în incinta Centrului Comercial Aviv (loc public), Maria Mutu în prezența altor persoane i-a adresat exprimări injurioase.

Pentru fapta comisă, Maria Mutu a fost sancționată de agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Centru, în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional (injuria), fiindu-i întocmit proces-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04943019 din 22 iulie 2020, cu aplicarea sancțiunii în formă de amendă în mărime de 10 unități convenționale, care a fost achitată în jumătate la 28 iulie 2020.

La 27 februarie 2021 la adresa de domiciliu a pârâtei, prin trimiterea poștală a fost expediată cererea prealabilă de compensare a prejudiciului moral

cauzat prin contravenție, în care s-a solicitat soluționarea prejudiciară a pretențiilor, cu propunerea achitării benevole a sumei de 9 999 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite. Cererea prealabilă a fost recepționată de pârâtă la 01 martie 2021, însă nu a fost soluționată.

A punctat că, Maria Mutu prin comiterea contravenției de injurie i-a adus atingere drepturilor sale nepatrimoniale, și anume dreptul la onoare și demnitate. Comportamentul ilicit al pârâtei i-a generat stări de umilință, frustrare emoțională și o scădere a stimei de sine, în asociere cu autoapreciere diminuată.

Expresiile ofensatoare rostite cu ton batjocoritor, așa cum a avut loc la caz, într-un spațiu public sunt acțiuni ilicite care atentează la lezarea onoarei demnității și reputației victimei, precum și au menirea să înjosească, să sperie, să jignească sau să provoace victimei stări de frustrare și neputință care atinge nivelul unui tratament degradant.

Faptele comise de pârâtă au constituit o formă de violență, la caz verbală. Asemenea acțiuni nu pot să nu afecteze starea psihică/psihologică a victimei.

Corespunzător, reclamantul a suportat suferințe în sensul art. 19 alin. (3) din Codul Civil, care stabilește că se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții.

Reclamantul a subliniat că este persoană care se bucură de o anumită reputație și vizibilitate în câmpul public, pledează activ pe parcursul a șapte ani pentru respectarea ordinii de drept și implicându-se voluntar și dezinteresat în contracararea ilegalităților produse în cotidianul public, prejudiciul cauzat prin înjurarea acestuia în loc public este remarcabil și important de a fi luat în considerare.

A considerat că suma de 9 999 de lei, apreciată drept prejudiciu moral suportat urmare a faptei de injurie, este una rezonabilă, neexcesivă, adecvată în raport cu acțiunea prejudiciabilă comisă de pârâtă, prin urmare ar fi în măsură să ofere o minimă satisfacție reclamantului, urmare a dreptului lezat al acestuia.

În drept, reclamantul Alexei Dimitrov, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 45, 69 alin. (1) din Codul contravențional, art. 19 alin. (1), (3), 43 alin. (1), 1998 alin. (1), 2036 alin. (1), (2) din Codul civil, art. 85 alin. (4), (5), 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. 2, 7 alin. (1), 29 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Reclamantul Alexei Dimitrov a solicitat încasarea din contul pârâtei Mutu Maria în beneficiul său a sumei de 9 999 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție.

Prin hotărârea din 27 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Maria Mutu în beneficiul lui Alexei Dimitrov suma de 9 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție.

În rest, pretențiile lui Alexei Dimitrov au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat de la Maria Mutu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei și a cheltuielilor suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei în mărime de 8,15 lei (f. d. 42, 48-51)

În consolidarea soluției adoptate, cu referire la prejudiciu moral cauzat prin contravenție, prima instanță a constatat că, Maria Mutu a comis contravenția prevăzută la art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, și anume s-a exprimat în public, în adresa lui Alexei Dimitrov cu elemente lexicale vulgare, obscene prin ce i-a lezat onoarea și demnitatea acestuia. Iar ca rezultat Alexei Dimitrov în calitate de parte vătămată, a suferit un prejudiciu moral pe care Maria Mutu urmează să-l repare în temeiul art. 2036 alin.(1) din Codul civil.

Totodată instanța de fond a reținut că lui Alexei Dimitrov i-au fost cauzate consecințe nefaste determinate de starea de rușine, neliniște, emoții negative, retrairi, încordare psihică, stare de disconfort și este îndreptățit să obțină repararea prejudiciului moral.

Astfel, prima instanță a conchis că suma de 9 000 de lei îi va asigura acestuia o compensație suficientă și echitabilă a prejudiciului moral suferit.

La 12 octombrie 2021, Maria Mutu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 31 ianuarie 2022, a fost declarat apel motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată (f. d. 47, 66-71).

Prin decizia din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Maria Mutu și modificată hotărârea din 27 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, în partea cuantumului prejudiciului moral încasat, după cum urmează: a fost micșorat de la 9 000 de lei până la 1 000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea (f. d. 167, 168-177).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reiterat că instanța de fond corect a constatat existența obligației Mariei Mutu de a repara prejudiciul moral cauzat lui Alexei Dimitrov, însă a considerat că compensația stabilită în sumă de 9000 lei este excesivă în raport cu suferințele morale suportate de către acesta, reieșind din gradul de vinovăție a Mariei Mutu, bazat pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral prevăzute și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, micșorând-o până la 1 000 de lei.

La 09 martie 2023, Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman a declarat recurs împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 182-185).

În susținerea recursului, a menționat că instanța de apel la adoptarea soluției cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 1 000 de lei, a

acordat o sumă simbolică, neîntemeiată, abstractă fără a fi invocate careva criterii de apreciere a prejudiciului moral.

A indicat că a suferit un prejudiciu moral ca urmare a săvârșirii în privința sa a unei contravenții de injurie. Astfel, din momentul suportării prejudiciului moral de la 15 august 2019 și până la adoptarea deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău au trecut mai bine de 3 ani și în această perioadă rata inflației a crescut.

La 22 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin oficiul poștal în adresa Mariei Mutu pentru notificare copia recursului declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, explicându-le dreptul de a depune referință (f. d. 194).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Maria Mutu nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 27 octombrie 2022.

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, decizia motivată din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Maria Mutu și Alexei Dimitrov, în mod electronic, la 10 ianuarie 2023 (f. d. 178).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 09 martie 2023 (f. d. 182-185).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererilor de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar

duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni